

Найважливіші враження від цієї поїздки...

Важнейшие впечатления от этой поездки...

Марія Кирстя, м. Бухарест, студентка
Зустріч з людьми, які вижили, була для мене набагато більш емоційної, чим я очікувала. Це був досвід, який переживаєш тільки раз у житті. Їхнє дитинство і юність супроводжувалися такими трагічними подіями, які залишили шрами на все їхнє життя. Ім було дуже складно стримувати сльози, коли вони розповідали про цей час, але вони знайшли в собі силу поділитися з нами своїми спогадами. На мене зробило велике враження їх старання, з яким вони відповідали на наші запитання. Для мене це було свідченням справжньої мужності і їх симпатії до нас. Для мене було великою честью познайомитися з ними особисто, та мені хотілося б провести з ними більше часу.

Джейн Сімон, голова асоціації «Міжнародна християнська освітня і соціальна ініціатива для сінті і ромів», м. Оффенбург

Інтерв'ю з очевидцями спровали на мене величезне враження. Коли вони розповідали, як над людьми знуцялися, як їх переслідували, як вони страждали від голоду. Що в них було лише одне бажання – вижити.

Ще одним дуже емоційним моментом стало наше відвідування Бугу, коли Ніко Рерго розповів нам ще раз історію Трансністриї. На тому місці, де вбивали ромів і де їх тіла просто падали з обриву в ріку. Там, де, як розповідали, берег був покритий кров'ю.

У Німеччині я не знала цих історій. І, звичайно, подібне не може нікого залишити байдужим. Мені б хотілося поділитися цими враженнями з людьми в Німеччині й розповісти їм про те, що я бачила й чула.

Мені кинулось у очі, що ніде немає пам'ятників і меморіальних знаків. Я думаю, що над цим питанням нам, у кожному разі, також треба попрацювати.

Враження від дискримінації червонou ниткою проходять через мое життя. Я пам'ятаю, як моя мама розмовляла з якимось чоловіком, це була звичайна бесіда. Однак, коли вона сказала йому «Я німецька ромка», одна ця фраза змусила чоловіка відстрибнути на два кроки назад.

Щораз, коли мені відмовляють у тому, що мені гарантується конституцією, і тільки тому, що я ромка, це є для мене проявом антициганізму.

Ципріан Іоніта, м. Фетешті, студент

Зраз зараз я навчаюся в Бухарестському університеті на юридичному факультеті. Я походить з родини калдераш-рома (ковали-мідники) з Фетешті, округ Яломіца. Я переконаний, що з моральної й професійної точки зору я зобов'язани внести свій внесок у поліпшення ситуації з моїми співбратами-ромами. Першим важливим кроком у цьому напрямку є боротьба з порушеннями їхніх конституційних прав, адже роми є громадянами з усіма правами й обов'язками.

Я із задоволенням погодився взяти участь у цьому проекті, тому що мені хотілося більше довідатися про геноцид, що було скосено відносно ромів у Трансністриї в роки Другої світової війни. Я провів багато бесід з депортованими ромами й довідався, як важливо навіть у найтяжчі моменти життя зберігати людську гідність і надію. Незважаючи на сутору зimu і нелюдські умови, незважаючи на голод і примусові роботи, які їм доводилося переживати у Трансністриї, депортовані змогли не втратити людську гідність. Багато хто з них пали жертвами жахливого холоду, голоду, хвороб і жорстокості окупантів військ, але, що вижили не залишили надію коли-небудь повернутися в Румунію й знову побачити свою родину й батьківщину, яку їх змусили покинути.

Одна очевидиця з Березівки розповіла нам про депортованих таке: «Серед ромів, яких привезли в наше село, були люди, що зберегли гідність, жінки, на яких були гарні прикраси й гарний одяг, і привабливі чоловіки. Ми, жителі села, розділяли з ними всі лиха, викликані окупацією і суворою зими. Дякі з депортованих вижили, інші ні. У нас взимку був дах над головою, а в них ні».

Марія Кирстя, г. Бухарест, студентка
Встреча с выжившими была для меня гораздо более эмоциональной, чем я ожидала. Это был опыт, который переживаешь только раз в жизни. Их детство и юность сопровождались такими трагическими событиями, которые оставили шрамы на всей их жизни. Им было очень сложно сдерживать слезы, когда они рассказывали об этом времени, но они нашли в себе силы, поделиться с нами своими воспоминаниями. На меня произвело большое впечатление старание, с которым они отвечали на наши вопросы. Для меня это было свидетельством настоящего мужества и их симпатии к нам. Для меня было большой честью познакомиться с ними лично, и мне хотелось бы провести с ними больше времени.

Джейн Сімон, председатель ассоциации «Междунородная христианская образовательная и социальная инициатива для синти и рома», г. Оффенбург

Интервью с очевидцами произвели на меня огромное впечатление. Когда они рассказывали, как над людьми издевались, как их преследовали, как они страдали от голода. Что у них было лишь одно желание – выжить.

Еще одним очень эмоциональным моментом стало наше посещение Буга, когда Ніко Рерго рассказал нам еще раз историю Трансністриї. На том месте, где убивали ромов и где их тела просто падали с обрыва в реку. Там, где, как рассказывали, берег был покрыт кровью.

В Германии я не знала этих историй. И, конечно, подобное не может никого оставить равнодушным. Мне бы хотелось поделиться этими впечатлениями с людьми в Германии и рассказать им о том, что я видела и слышала.

Мне бросилось в глаза, что нигде нет памятников и мемориальных знаков. Я думаю, что над этим вопросом нам, в любом случае, также надо работать.

Впечатления от дискриминации красной нитью проходят через мою жизнь. Я помню, как моя мама разговаривала с каким-то мужчиной, это была обычная беседа. Однако, когда она сказала ему «Я немецкая ромка», одна эта фраза заставила мужчину отпрыгнуть на два шага назад.

Каждый раз, когда мне отказывают в том, что мне гарантировано конституцией, и только потому, что я ромка, это является для меня проявлением антициганизма.

Циприан Іоніта, г. Фетешті, студент

Сейчас я учусь в Бухарестском университете на юридическом факультете. Я происхожу из семьи кальдераш-рома (кузнецы-медники) из Фетешті, округ Яломіца. Я убежден, что с моральной и профессиональной точки зрения я обязан внести свой вклад в улучшение ситуации с моими собратьями-ромами. Первым важным шагом в этом направлении является борьба с нарушениями их конституционных прав, ведь романы являются гражданами со всеми правами и обязанностями.

Я с удовольствием согласился принять участие в этом проекте, так как мне хотелось побольше узнать о геноциде, совершенном в отношении ромов в Трансністриї в годы Второй мировой войны. Я провел много бесед с депортованными ромами и узнал, как важно даже в тяжелейшие моменты жизни сохранять человеческое достоинство и надежду. Несмотря на суровую зиму и нечеловеческие условия, несмотря на голод и принудительные работы, которые им приходилось переживать в Трансністриї, депортированные смогли не потерять человеческое достоинство. Многие из них были жертвами ужасного холода, голода, болезней и жестокости оккупационных войск, но выжившие не оставили надежду когда-нибудь вернуться в Румынию и вновь увидеть свою семью и родину, которую их заставили покинуть.

Одна очевидица из Березовки рассказала нам о депортованных следующее: «Среди ромов, которых привезли в нашу деревню, были люди, сохранившие достоинство, женщины, на которых были красивые украшения и хорошая одежда, и привлекательные мужчины. Мы, жители деревни, разделяли с ними все лишения, вызванные оккупацией и суровой зимой. Некоторые из депортованных выжили, другие нет. У нас зимой была крыша над головой, а у них не было».

